

אירועים מכוננים במדינת ישראל

סרן ניר פורז סמל נחשון וקסמן

“חוויה בעלת עוצמה רבה בחייו של פרט שיש לה השפעה מכרעת על עיצוב אישיותו, תודעתו או התנהגותו; אירוע בתולדותיה של קבוצה חברתית, תרבותית או אחרת, שיש לו השפעה יוצאת דופן על עיצוב התודעה, ההתנהגות, הנורמות או הזיכרון הקולקטיביים, וגורם להגדרתם מחדש”

מדינת ישראל קמה אחרי אלפים שנות גלות בו נדד העם היהודי בארצות נכר גורש וגלה מארץ לארץ, והיה נתון לביזוי בקרב העמים. רק לאחר התעוררות השיבה של עם ישראל לארצו לפני יותר ממאה שנה, ובייחוד על ידי חובבי ציון והתנועה הציונית בראשותו של הרצל, החלו צעדים ראשונים ממשיים למען הקמת מדינה לעם היהודי שתהווה מקלט בטוח לבני העם הנרדף. בארץ ישראל התבססו היישוב היהודי עם הנהגת מועצת העם, שבראשות תנועות הפועלים, והגיע לכדי 600 אלף נפש. ביום שישי ה' אייר תש"ח עם סיום המנדט הבריטי, ולאחר ההחלטה ההיסטורית של אומות העולם בכ"ט בנובמבר, הקוראת לאפשר לעם היהודי להקים בית לאומי בארץ ישראל, הכריז רה"מ דוד בן גוריון על הקמת מדינת ישראל. מרגע הקמת המדינה, התקיימה מלחמה על קיומה, מלחמת השחרור. כבר למחרת ההכרזה פלשו צבאות ערב לתוך ישראל הקטנה, ומלחמת השחרור התלקחה במלוא עוצמתה. רק לאחר כשנה וחצי של מלחמה שקטה הארץ, והמדינה התפנתה לעסוק במשימות האזרחיות השוטפות של מדינה שזה עתה נולדה.

שאלות

1. תארו את הסיבות להקמת מדינה יהודית לפי הקטע שקראתם?

2. מי הוביל את ההחלטה להקים מדינה?

3. מהו האירוע הראשון שקרה לאחר הכרזת המדינה? כיצד אירוע זה השפיע על המשימות האזרחיות השוטפות של המדינה שזה עתה נולדה?

4. א. חפשו במקורות את מגילת העצמאות.

ב. ביחרו פסקה מתוך מגילת העצמאות שלדעתכם חשוב ללמוד וליישם במציאות של החברה הישראלית בימינו.
צטטו את הפסקה.

5. הוסיפו פסקה חדשה למגילת העצמאות. הסבירו מדוע בחרתם דווקא ברעיון זה? .

קליטת גלי העלייה הגדולים מכל הארצות - קיבוץ גלויות

המשימה הלאומית הראשונה אתה התמודדה מדינת ישראל הייתה קליטת גלי העלייה הגדולים שבאו עם קום המדינה. עד הקמת המדינה בה' אייר התש"ח, היו שערי הארץ נעולים וסגורים בפני יהודי העולם, בהם גם פליטי השואה שביקשו מנוח לכף רגלם. השלטון הבריטי לחם נגד עלייתם של יהודים לארץ ישראל, ואפשר רק למספרים מוגבלים של יהודים להיכנס לארץ. בשל כך החלה מלחמת ההעפלה, בהם ניסו המעפילים לעלות לארץ ישראל בדרכים לא ליגאליות, בעזרת תושבי היישוב היהודי בארץ.

עם הקמת המדינה, נפתחו שערי הארץ לכל יהודי העולם, וגלים עצומים של יהודים עלו לארץ, בעיקר מארצות המזרח. קרוב למיליון עולים הגיעו לארץ בתקופה של כשנתיים מקום המדינה, קיבוץ הגלויות הגדול ביותר שהיה בדורנו. בתקופה זו, נערכה הנהגת העם לקליטת המוני העולים, ובשל כך הונהגה בישראל תקופת הצנע. בהם הוטלו הגבלות על הציבור בצריכת המזון באספקת החשמל ועוד.

שאלות

1. כתבו מה היה הנוהל באשר לעלייה לארץ לפני הקמת המדינה ולאחריה?

2. אתרו במילון את המושג "קיבוץ גלויות". פרשו אותו. הסבירו כיצד מושג זה קשור לנושא שקראתם?

3. מהי תקופת הצנע? מהן ההגבלות שהיו בתקופה זאת?

4. הנך עולה חדש שזה עתה הגיע לארץ הקודש.

כתבו מכתב לתושבים היהודיים בארץ ובו הודו להם על קבלת הפנים החמה. תארו במכתבכם מהם הקשיים בהם נתקלתם לפני העלייה לארץ ולאחריה. בכתיבתכם הקפידו על כללי הכתיבה והארגון הנלמדים בכיתה.

מבצע קדש

עם סיום מלחמת השחרור, סבלה המדינה ממתקפות טרור מגבולה הדרומי, כנופיות בשם 'הפדאיון' שבאו בעיקר מחבל עזה הכריזו מלחמה על ישראל וביצעו פיגועים בקרב האוכלוסייה. בשנת תשט"ז יצאה ישראל לראשונה למבצע צבאי בעזרת צבאות צרפת ואנגליה נגד הצבא המצרי בסיני, שמגבולה זה פרצו מחבלי הפדאיון. מבצע זה הרחיק את הפדאיון והצבא המצרי מסיני. **ואולם** לאחר המבצע נאלצה ישראל בלחץ בינלאומי לסגת חזרה לגבולה.

שאלות

1. מהו המיקום הגאוגרפי בו התנהל מבצע קדש?
2. שנת תשט"ז היא השנה בה התנהל לראשונה מבצע צבאי. תארו את המבצע. (מי השתתף בו? מי נלחם נגד מי?)
3. מה פירוש המילה "ואולם" המופיעה בשורה האחרונה?
4. בדקו במקורות מהו מקור שם המבצע?

לכידת אייכמן – גזר הדין בח' טבת תשכ"ב

תקומתה של מדינת ישראל מספר שנים אחרי השואה האיומה באירופה, ביטאה את קיומו הנצחי של עם ישראל - 'בדמיך חיי' - למרות החורבן שעבר. אחרי שהעולם כולו ראה את גורל ישראל האכזרי, אפילו אומות רחוקות מידידות לישראל, תמכו בהקמתה של מדינת ישראל, בעת הצבעת האו"ם בכ"ט בנובמבר.

ואולם החשבון עם הפושעים הנאצים האחראים לאוועה האיומה של חורבן העולם והשמדת שלישי מעם ישראל לא נסגר. מדינת ישראל המשיכה לרדוף אחרי הצדק בעשיית דין בפושעים הנאצים ובעוזריהם. שיא של עשיית צדק זו, באה עם לכידת הפושע הנאצי אדולף אייכמן שהיה אחראי על מבצע ההשמדה ההמוני במחנות ההשמדה.

הוא נלכד בידי סוכני המוסד הישראלי באייר תש"כ במקום מחבואו בארגנטינה, והובא לישראל ונשפט בירושלים במשפט פומבי, בו הוצגו עדויות ניצולי השואה בפני העם בישראל והעולם כולו. משפט זה מהווה מסמך חשוב בזיכרון השואה.

אייכמן נידון כמובן למוות.

מעט צדק נעשה במשפט זה נגד האוועה הגדולה ביותר שהתרחשה עלי אדמות.

אייכמן נחטף בידי המוסד בי"ד אייר תש"כ

הובא לישראל בכ"ד אייר תש"כ

גזר הדין בח' טבת תשכ"ב למוות

הוצא להורג באור לכ"ח אייר תשכ"ב

שאלות

1. "בדמייך חיי" – הסבירו את הפסוק. מה הקשר בין הפסוק לבין הנכתב בקטע?
2. מהי נקודת השיא ברדיפת מדינת ישראל אחר הנאצים הפושעים?
3. "מעט צדק נעשה במשפט זה נגד הזוועה הגדולה ביותר שהתרחשה עלי אדמות? על איזו זוועה מדבר בקטע?
4. האם לכידתו של אייכמן מהוה אירוע מכונן לדעתכם? נמקו את תשובתכם.

'ולירושלים עירך ברחמים תשוב' – עם ישראל שב לירושלים בירת ישראל לנצח

מאז ומתמיד שאפה מדינת ישראל וממשלתה להפוך את העיר ירושלים להיות בירתה. בשנה הראשונה לקום המדינה קיימה הכנסת את ישיבותיה בתל אביב. ממשלת ישראל החליטה להעביר את הכנסת ואת כל מוסדות השלטון לירושלים. בו' טבת תש"ט עלתה הכנסת לירושלים. תחילה שהתה מספר חודשים בבניין הסוכנות היהודית, ואחר כך בי"ב אדר תש"ט עברה למרכז העיר בבניין פרומין ברח' קינג ג'ורג', שם קיימה ישיבותיה במשך כ-16 שנה. בי"ד אלול תשכ"ו עברה הכנסת למקום משכנה הקבוע כיום בקרית הממשלה בירושלים. במקביל להעברת הכנסת לירושלים החליטה ממשלת ישראל להעביר את משרדי הממשלה לירושלים. לשם כך הועברו משרדים שונים לירושלים לקריית הממשלה בגבעת רם, ואפילו למזרח ירושלים. כיום רוב מוסדות השלטון נמצאים בירושלים: הממשלה, הכנסת, משרד האוצר, החוץ, בית המשפט העליון, ועוד

שאלות

1. ממשלת ישראל החליטה להעביר את הכנסת ואת כל מוסדות השלטון לירושלים. ציירו ציר זמן ובו כתבו את התאריכים המופיעים בקטע לפי סדר כרונולוגי. כתבו ליד כל תאריך את האירוע שהתרחש בו.
2. כתבו מהם המוסדות המוזכרים בקטע?
3. האם אתם מכירים מוסדות נוספים? כתבו מהם.
4. מדוע מהווה חנוכת המשכן אירוע מכונן?

מלחמת ששת הימים. ושחרור הר הבית בכ"ח אייר

לאחר מבצע קדש, חלה רגיעה מסוימת, ואולם עדיין הטרור נמשך, מצרים בראשותו של נאצר איימה באיומי מלחמה,

השיא הגיע בעת שסגרה מצריים את מיצרי טראן, ותכננה מלחמה על ישראל יחד עם סוריה. אליהם הצטרפה ברגע האחרון ירדן שרצתה לקחת 'נתח' בעוגה' ואולם ישועת ד' כהרף עין, במבצע בזק אווירי בלילה של ערב יום המלחמה הושמדו חילות האוויר של צבאות ערב.

מאות מטוסי אויב הושמדו בעת חנייתם בקרקע, בקהיר ובעמאן, ובדמשק, ולצה"ל הובטחה עליונות אווירית, בתוך שישה ימים גברה ישראל על צבאות ערב, ושחררה את אדמות המולדת, ירושלים העתיקה, יהודה ושומרון, רמת הגולן, חבל עזה, ומדבר סיני. סר האיום הקיומי על ישראל למשך שנים, ומדינת ישראל הייתה למדינה חזקה ועצמאית בגבולות בני הגנה.

הרגע ההסטורי שנצור בלבבות עם ישראל היה רגע השחרור של הר הבית והכותל המערבי, שריד מקום בית מקדשנו, עת פרצו לשם הצנחנים וקראו את הקריאה ההיסטורית: 'הר הבית בידינו'. חיילי צה"ל פרצו בדמעות כשנפגשו עם הכותל המערבי. העם היהודי כולו שמח עת שב העם לראשונה אחרי שנות גלות ארוכות אל מחוז חפצו, מקום קדשו, הר הבית מקום בית המקדש, מקום השכינה אשר אליו היו נשואות עיני כל הדורות.

לאחר המלחמה ממשלת ישראל פתחה מיידית בעבודות להרחבת רחבת הכותל המערבי, והרסה בתים מהרובע המוגרבי, וכן הקימה מחדש את הרובע היהודי בעיר העתיקה.

שכונות חדשות נבנו בירושלים החדשה, בהם: רמות אשכול, הגבעה הצרפתית, נווה יעקב, פסגת זאב, גילה, הר חומה ועוד. ירושלים חזרה להיות עיר מאוחדת, וראשיה הבטיחו שוב ושוב שירושלים בירת ישראל תישאר מאוחדת לנצח נצחים. כיום גם הפריפריה של ירושלים, יישובי בנימין מצפון, ביתר עילית וגוש עציון בדרום, בתהליך התפתחות.

שאלות

1. בקטע מתוארת הצטרפותה של ירדן למלחמה נגד ישראל כמדינה שרוצה "לקחת נתח מהעוגה" – הסבירו את הדימוי.
2. תארו את המלחמה בקצרה. התייחסו לדרך התקיפה, מי היה מעורב בה, כמה זמן נמשכה התקיפה?
3. "הר הבית בידינו" מי אמר ובאיזה הקשר?
4. תארו את רגע שחרור הר הבית באמצעות ציור/ קומיקס/ כתבה בעיתון.

תשל"ד – מלחמת יום הכיפורים

מלחמת יום הכיפורים, פרצה בהפתעה גמורה בעיצומו של היום הקדוש, יום הכיפורים תשל"ד, ותפסה את ישראל בלתי מוכנה. צבאות מצרים וסוריה התקיפו את ישראל מצפון ודרום וחדרו את הגבול, הקיפו את המוצבים הקדמיים ואף שבו חלק מחייליהם. בצפון הגיעו הכוחות הסוריים כמעט עד גדות הכינרת. ואולם אז קרה מפנה משמעותי, כוחות צבא מעטים ברמה הצליחו לעצור את הצבא הגדול של סוריה, וכשהגיעו כוחות המילואים הגיע המפנה הגדול, מתקפת האויב נהדפה והמלחמה עברה לתוך סוריה. בדרום הצליחו הכוחות לעכב את התקדמות הצבא המצרי, ולאחר מכן עברו יחד עם כוחות המילואים למתקפת נגד. כוחות צה"ל הצליחו לפרוץ את התעלה בין שתי ארמיות מצריות, ולחדור למצרים, ומשם להתחיל לאגף את הצבא המצרי שמצא את עצמו במצור. אז הגיעה המלחמה לסיומה.

במלחמה קשה זו, נהרגו 2300 חיילים והיא גרמה לטראומה קשה בחברה הישראלית.

אחרי הניצחון הגדול במלחמת ששת הימים האווירה הייתה ששוב לא יעז צבא אויב לתקוף את מדינתנו, ולא ציפו ששוב תיפתח מלחמה עם צבאות ערב ושתגבה מחיר דמים כה כבד, ותהווה סכנה קיומית מוחשית לבית הלאומי. תוצאות מלחמה זו, גרמו לשבר גדול בחברה הישראלית, וברצון למנוע מלחמה בכל מחיר. כתוצאה מכך קמו תנועות 'השלום' אשר קראו לסגת משטחי ארץ ישראל ההיסטוריים מתוך מטרה להשיג שקט ושלו. מהצד השני, מלחמה זו גרמה למדינות ערב לחדול מהמחשבות על ניצחון על ישראל במלחמה. מצד סוריה שרר לאחר המלחמה שקט כ-25 שנה בגבולה עם ישראל. ואילו מצרים פנתה לדרך הדפלומטית וקיוותה להשיג את מה שרצתה להשיג במלחמה, במסגרת הסכם, כפי שאכן היה אחר כך בהסכמי קמפ דייוויד.

שאלות

1. תארו את מלחמת יום הכיפורים כפי שהיא מתוארת בקטע. בתשובתכם התייחסו לזמן בו פרצה המלחמה, המדינות המשתתפות בה, מיקומה הגאוגרפי.
2. תוצאות המלחמה היו קשות. העתיקו מתוך הקטע את הפסקה העוסקת בתוצאות אלו.
3. מה הייתה הסיבה להקמת תנועת "השלום"?
4. הקיפו את כל מילות הקישור המופיעות בקטע בצבע אדום. את הפעלים הקיפו בצבע ירוק. את התארים הקיפו בצבע כחול.

תשל"ו – מבצע אנטבה (מבצע יונתן) ו' תמוז תשל"ו

איומי הטרור על ישראל לא פסקו מאז תקומתה, ובתקופה מסוימת החלו ארגוני הטרור לפגוע ביהודים אף מחוץ לגבולות המדינה, כפי שהיה ברצח הספורטאים באולימפיאדת מינכן. בכ"ט סיון תשל"ו נחטף מטוס עמוס בנוסעים ישראלים שעשה דרכו מנתב"ג לכיוון פריס על ידי מחבלים שהסיטו את מסלולו לכיוון אנטבה שבאוגנדה.

החוטפים דרשו מישראל לשחרר מחבלים והציבו אולטימטום בו אם לא ייענו מיידית דרישותיהם, יוציאו את כל החטופים שהיו כ-105 ישראלים להורג. במבצע מזהיר חילצו חיילי צה"ל את החטופים והחזירום לישראל. במהלך המבצע נהרג יוני נתניהו מפקד המבצע שעליו הוסב שם המבצע ל"מבצע יונתן". היתה זה אחת מהפעולות הצבאיות המזהירות ביותר שביצעה מדינת ישראל ושאלחריה נלמדו שיטותיה בצבאות העולם. כן הביאה פעולה זו כבוד והערכה רבה לישראל.

תשמ"ב – מבצע שלום הגליל

עם ניצחונה של ישראל על שכנותיה במלחמת יום הכיפורים, האופציה הצבאית של מדינות ערב נדחקה הצדה, מפני חשש להפסד נוסף ואת מקומה תפשו ארגוני הטרור ובראשם הפת"ח. הללו התבצרו בלבנון לאחר שסולקו מירדן, והקימו שם מדינת מחבלים. מהגבול הצפוני היו חוזרות חוליות מחבלים לתוך ישראל לבצע פיגועים, המפורסמות שבהם: הטבח במעלות, מעל 20 ילדים שנרצחו בחדירת מחבלים, הרצח באביבים, ועוד.

מדינת ישראל החליטה לשים קץ למדינת המחבלים המתפתחת מצפונה, ובאייר תשמ"ב פתחה במבצע 'שלום הגליל' להרחקת איום הטרור מגבולה הצפוני. במלחמה זו שנקראה מאוחר יותר 'מלחמת לבנון' הגיעו כוחות צה"ל עד בירות. עקב וויכוח פנימי בישראל לגבי הרחבת המלחמה עד לבירות, והצדקת יעדיה, לא הושלמה המלאכה, המחבלים גורשו לתוניס, וכעבור מספר חודשים נסוגה ישראל לרצועת הביטחון, למרות שלא השיגה את השקט המיוחל בגבול. אף על פי כן, ביטאה מלחמה זו את תעוזת ישראל ליזום מלחמה להבטחת ביטחונה ושלומה. מלחמה זו הביאה שקט לגליל ולצפון הארץ למשך קרוב ל-20 שנה.

שאלות

1. למי/למה הכוונה במילה "הללו" בשורה שנייה?
2. מהו שמה הנוסף של המלחמה?
3. מה הייתה הסיבה לפתיחת המלחמה?
4. מה הייתה הסיבה לכך ש"המלאכה לא הושלמה"? צטטו מתוך הקטע.
5. בקטע שקראתם מופיעות מילות קישור. הקיפו את מילות הקישור בצבע אדום.

תש"ן – עליית יהודי רוסיה, ופתיחת מסך הברזל

במשך שנים היו שערי בריה"מ נעולים ולא התאפשרה עליית יהודים מארץ הקומוניזם.

עם המהפך בשלטון ברוסיה ונפילת הקומוניזם בשנת התש"ן, נפתח מסך הברזל, והמוני יהודים החלו לעלות לארץ ישראל – כמיליון יהודים עלו לארץ בתוך תקופה של שנה וחצי. עליה זו שינתה את פני האוכלוסייה, העולים מרוסיה, הביאו עמם מדענים רבים, ידע רב בהשכלה, וכן עלייה זו איזנה את האיום הדמוגרפי של ערביי ישראל. לעליה זו התלוו צללים שכן חלק נכבד ממנה אינם יהודים והם מהווים קרוב לשליש מהעולים.

קודם לכן בשנים שהיו שערי בריה"מ סגורים בפני יציאה, זכורים לטוב אסירי ציון אשר פעלו למען שחרור יהודי בריה"מ, בהם נתן שרנסקי שלאחר מעצר ממושך בכלא הסובייטי הגיע לארץ בשנת תשמ"ו, יוסף ביגון, אידה נודל, ועוד. עולי רוסיה שמילאו את כל הארץ, רוכזו בעיקר בערי הספר והפיתוח, כאשדוד, אשקלון, באר שבע, כרמיאל, ערד, קצרין ועוד.

שאלות

1. אתרו במילון את פירוש המילה "קומוניזם". כתבו את פירושה.
2. כיצד שינתה העלייה הגדולה את פני האוכלוסייה?
3. מה הייתה הסיבה לפתיחת המלחמה?
4. מיהם "אסירי ציון" המוזכרים בקטע?
5. היכן רוכזו העולים מחסיה?

תשנ"ד – עם ישראל מתפלל על נחשון וקסמן

בזמני מלחמה וטרור יודע עם ישראל למצוא את המשותף ולהתאחד למרות השסעים החברתיים והאידיאולוגיים המפרידים בימי השגרה. בזמנים אלו עם ישראל כולו הופך להיות משפחה אחת. כך היה בזמן חטיפת החייל נחשון וקסמן בידי מחבלים בחודש מרשון תשנ"ד, כשכל עם ישראל התפלל להצלתו. נחשון נחטף בידי מחבלי חמאס והוחזק בבית נטוש בכפר הערבי 'ביר נבאללה' שבין ירושלים לרמאללה. חלוצי סיירת מטכ"ל יצאו למבצע צבאי לחלצו, אך המבצע לא הצליח, ונחשון נהרג בידי תוקפין, וכן סרן פורז נהרג במבצע החילוץ. אך רגעי אחדות אלו נצרבו בתודעת עם ישראל. בייחוד זכורה דמותו של האב, אשר הודה לעם ישראל שהיה שותף בתפילות ובכאב המשפחה, וכן קיבל על עצמו את דין שמים, ובכך קידש שם שמים ברבים.

שאלות

1. מהו המכנה המשותף לכל עם ישראל המוזכר בקטע?
2. אילו שני תחומים מפרידים בין עם ישראל בימי השגרה?
3. "אך רגעי אחדות אלו נצרבו בתודעת עם ישראל" - על אילו רגעים מדובר?
4. מדוע לדעתכם סיפור חטיפתו של נחשון וקסמן ז"ל מהווה אירוע מכונן?

תשס"ב – מבצע 'חומת מגן'

בעקבות הסכמי אוסלו שנחתמו בתשנ"ג כ-8 שנים קודם לכן, נמסרו שטחים וערים בחבל עזה וביהודה ושומרון לשליטת הרשות הפלשתינית בראשות אש"ף. כתוצאה ממהלך זה התגבר הטרור ברחבי הארץ, ארגוני הטרור אשר מצאו חסות ברש"פ, החלו לפעול בחפשי ובאין מפריע ולשלח מחבלים מתאבדים לתוך מדינת ישראל לעריה ויישוביה. שיאם של הפיגועים היו בפיצוצים של מחבלים מתאבדים בתוך אוטובוסים ומסעדות בערי ישראל. העורף בישראל נהיה כולו חזית.

בחורף תשס"א עם פרוץ האינתיפאדה השנייה, הגיעו פיגועי ההתאבדות למימדים שישראל לא הכירה. בין הפיגועים הגדולים שהיו באותה שנה: הפיגוע בדולפינריום, הפיגוע בסובארו בירושלים, בחודש אדר תשס"ב הגיע הטרור לשיא - מחיר כבד של מאה יהודים הרוגים בחודש אחד. שיאם של הפיגועים היה בפיגוע הנורא במלון פארק בנתניה בעיצומו של ליל הסדר, שם נרצחו כשלושים בני אדם, ונפצעו יותר ממאה. ממשלת ישראל החליטה לצאת למבצע 'חומת מגן' לביעור הטרור ביהודה ושומרון.

עם סיומו של המבצע ניתן היה לְמְנוֹת את השגתן של מספר מטרות: הופסק הירי לעבר שכונת גילה בירושלים, הופחת מספר הפיגועים, הופחת מספר ההרוגים, כמויות נשק אדירות נלקחו מן הרשות הפלסטינית, נהרסה ה"מְקַאטְעָה" אשר היוותה את סמל השלטון הפלסטיני, יו"ר הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, הושם בה במצור ובידוד, ומבוקשים רבים נעצרו. הרשות הפלסטינית חדלה למעשה למן תחילת המבצע לשמש כגורם השלטוני המרכזי בערים הפלסטיניות.

שאלות

1. "העורף בישראל נהיה כולו חזית" – הסבירו את המשפט.
2. מה הייתה הסיבה ליציאה למבצע "חומת מגן"?
3. אילו מטרות הושגו בתום המבצע?
4. בקטע מוזכרים "הסכמי אוסלו". חפשו במקורות את המושג וסכמו בקצרה.

תשס"ג - טיסת החלל של רמון

חיל האוויר בחר באילן רמון להיות האסטרונאוט הישראלי הראשון לאחר מבחנים ומיונים רבים. רמון נבחר להשתתף במשימת מעבורת החלל "קולומביה" במסגרת שיתוף פעולה שנחתם בין סוכנות החלל הישראלית לסוכנות החלל האמריקנית נאס"א. רמון העתיק את מגוריו עם בני משפחתו, רעייתו רונה וארבעת ילדיהם, אל מתקן האימונים לאסטרונאוטים במרכז החלל על שם ג'ונסון בארה"ב, שם התאמן כארבע שנים ומחצה לתפקיד מומחה מטען במשימה על המעבורת.

מעבורת החלל "קולומביה" שוגרה ממרכז החלל קנדי ב-16 בינואר 2003 ועל סיפונה שבעה אסטרונאוטים, שישה אמריקנים וישראלי אחד. משימתם הייתה לערוך בחלל ניסויים במבחר תחומים אשר היו צפויים לספק מידע מדעי בעל ערך למדענים ברחבי העולם. אילן רמון ערך שני ניסויים מישראל: האחד, "מייזקס" - חקר שינויי אקלים שתיעד בפעם הראשונה סופות אבק בגבהים שונים ובחן 'שדוני ברקים', הילה חשמלית הזוהרת בזמן סופה מעל לעננים; השני - "הגן הכימי" שתוכנן בידי תלמידים ישראלים מחטיבת הביניים "אורט קריית מוצקין" לבחינת גידול גבישים בתת-כבידה.

בפריטים שלקח עמו אילן רמון לחלל: דגל מדינת ישראל, מגילת העצמאות, קלטות של שירים שהכינה לו רעייתו, הציור "נוף ירח" של הילד פטר גינז שנרצח באושוויץ ב-1944, מזוזה מיוחדת, גביע לקידוש, ספר תורה קטן של ילד ממחנה ההשמדה ברגן-בלזן. 16 ימים שהתה בחלל ובכניסה חזרה לאטמוספירה התפרקה ונשרפה ככל הנראה בשל פגם בציפוי המעבורת, וכל אנשי צוותה נספו. גופתו של רמון זוהתה ב-5 בפברואר 2003. ב-11 בפברואר נקבר רמון בטקס צבאי בבית העלמין בנהלל.

מותו של אילן רמון נחרת בזיכרון הישראלי הקולקטיבי אסון לאומי. מאז מותו מתקיימים תכניות, תחרויות, כינוסים ומיזמים שונים להנצחת דרכו ופועלו.

שאלות

1. לשם מה שוגררה מעבורת החלל "קולומביה"?
2. מהם שני הניסויים אותם ערך רמון? הסבירו כל אחד מהניסויים.
3. מהם הפריטים אותם לקח עמו רמון לחלל? מה ניתן ללמוד על אופיו של רמון ממידע זה?
4. אתרו בקטע משפט המחזק את העובדה, כי נפילתו של אילן רמון מהווה אירוע מכונן.

גאמיזים יקרים,

קיב מפייל צה הוכן צלוכנב ארלל שנ הלעלים ל מדינת ישראל.

קעלי הוויצל מתקדים באינוליים מרכסיים שהיו בלנים אלו, אינוליים שהיוו לזבים וצלדים בהתמחותה

ל מדינת ישראל, והמיינלים אג סמאיה.

ווצאי שהיו צוז אינוליים גדולים ומשזבים, אג בקיב מפעיל צה נבחרו אינוליים משזבים אלו.

המסמלים לזבים בהתמחותה ל מדינת ישראל.

משימת סיכום

1. אתרו במילון את פירוש המושג: "אירוע מכונן". כתבו את הפירוש.
2. בחרו קטע מידע אחד מן הקטעים שלמדתם והסבירו מדוע בחרתם דווקא בקטע זה כאירוע מכונן?
3. הוסיפו 3 אירועים מכוננים שהיו בעשור האחרון של המדינה. לכל אירוע כתבו כותרת מתאימה, מידע מפורט.
4. כתבו בקצרה על אירוע מכונן אשר אירע לכם בחייכם האישיים.
4. חברו 4 שאלות לכל אחד מן הקטעים שבחרתם.